

Periodizace

Jednoduché znaky	Tradiční znaky	Pīnyīn	Český přepis	
近代文学	近代文學	jìndài wénxué	t'in-taj wen-süe	předmoderní literatura (1840-1915)
现代文学	現代文學	xiàndài wénxué	sien-taj wen-süe	moderní literatura (1915-1949)
新文学	新文學	xīn wénxué	sin wen-süe	dobový termín pro moderní literaturu (vs. tradiční)

Modernizace literatury - pozadí a souvislosti

Jednoduché znaky	Tradiční znaky	Pīnyīn	Český přepis	
时务报	時務報	Shí wù bào	Š' wu pao	Vlivné periodikum na sklonku dyn. Qing, redaktor by známý reformátor Liang Qichao.
新小说	新小說	xīn xiǎoshuō	sin siao-šuo	<i>Nový román</i> ; politicko-literární periodikum, které založil v roce 1902 Liang Qichao
小说月报	小說月報	Xiǎoshuō yuèbào	Siao-šuo jüe-pao	<i>Měsíčník pro povídku a román</i> ; literární periodikum, které vycházelo už od roku 1910. Na počátku 20. let se stává platformou zastánců hnutí za novou literaturu.
礼拜六	禮拜六	Lǐbài liù	Li-paj liou	<i>Sobota</i> ; periodikum vycházející mezi lety 1914-1916 a poté obnoveno 1921; zaměřeno na populární literaturu.
新青年	新青年	Xīn qīngnián	Sin čching-nien	<i>Nové mládí</i> ; časopis, ve kterém mimo jiné působili Hu Shi a Chen Duxiu, otcové Hnutí za novou kulturu. V letech 1915-1917 vycházel pod názvem <i>Mládí</i> .
青年杂志	青年雜誌	Qīngnián zázhi	Čching-nien ca-č'	<i>Mládí</i> ; časopis, ve kterém působili Hu Shi a Chen Duxiu, otcové Hnutí za novou kulturu. Od r. 1917 vycházel pod názvem <i>Nové mládí</i> .

严复	嚴復	Yán Fù	Jen Fu	Yan Fu (1853-1921), čínský vzdělanec, překladatel a propagátor západního myšlení v Číně. Překládal např. Thomase Huxleyho: <i>Evoluce a etika</i> , Johna Stuarta Milla: <i>O svobodě</i> , Adama Smitha: <i>Bohatství národů</i> a další.
林纾	林紓	Lín Shū	Lin Šu	Lin Shu (1852-1924), čínský vzdělanec a propagátor západní literatury v Číně (bez znalosti cizích jazyků), se spolupracovníky přeložil okolo 180 titulů západních literatur do klasické čínštiny. První překlad: <i>Dáma s kaméliemi</i> od Alexandra Dumase (1897-1899).
古文	古文	gǔwén	ku-wen	literární jazyk starověku (jazyk nejstarších klasických textů), příklon ke guwenu v době Tang-Song
文言	文言	wényán	wen-jen	Literární / klasický jazyk, jazyk vysokého písemnictví
白话文	白話(文)	báihuà (wén)	paj-chua (wen)	Jazyk (nižší) literatury, (psaný) jazyk blízký hovorové čínštině, ale není to mluvený jazyk.
官话	官話	guānhuà	kuan-chua	jazyk úředníků, prostředek mluvené komunikace
国语	國語	guóyǔ	kuo-jü	národní/státní jazyk
土言	土言	tǔyán	tchu-jen	místní dialekt
方言	方言	fāngyán	fang-jen	místní dialekt
新文体	新文體	xīn wéntǐ	sin wen-tchi	Zjednodušený styl literárního jazyka wenyan, prosazován Liang Qichaoem, žurnalistický styl periodika <i>Shiwubao</i> .
诗界革命	詩界革命	shī jiè géming	š' t'ie ke-ming	Hnutí za revoluci v básnictví (90.léta 19. stol.); protagonisté hnutí požadovali inovaci básnictví, zejména novou tematiku, posílení autenticity, modernizaci jazyka... Představitelé: Huang Zunxian, Tan Sitong a další.
新文言	新文言	xīn wényán	sin wen-jen	Západními jazyky výrazně ovlivněná <i>baihua</i> děl

				moderní čínské literatury 20. let odmítána jako „nový klasický jazyk“ (ke kritikům patřil např. Qu Qiubai).
文人	文人	wénrén	wen-žen	literát (implikuje úspěšného kandidáta zkoušek)
文丐	文丐	wén gǎi	wen-kaj	literát-žebřák, „prodává“ své schopnosti (pejorativní označení komerčního spisovatele)
作家	作家	zuòjiā	cuo-t'ia	spisovatel, moderní termín

Román na přelomu 19. a 20. století

Jednoduché znaky	Tradiční znaky	Pīnyīn	Český přepis	
谴责小说	譴責小說	qiǎnzé xiǎoshuō	čchien-ce siao-šuo	„Odhalující román“; kritický román objevující se na sklonku dyn. Qing; po formální stránce navazují na kapitolové romány, ale jsou kratší a dějově konzistentní; příklad Liu E: <i>Putování starého chromce</i> , Wu Jianren: <i>Podivné jevy spatřené za 20 let</i> , Zeng Pu: <i>Květiny v moři hříchu a jiné</i> .
吴沃尧	吳沃堯	Wú Wòyáo	Wu Wo-jao	Wu Woyao (Wu Jianren 吳趼人) (1866-1910), v Šanghaji pracoval jako redaktor v časopise <i>Xin xiaoshuo</i> ; tam i publikoval svoje dílo.
二十年目睹之怪现状	二十年目睹之怪現狀	èrshí nián mùdǔ zhī guài xiànzhuàng	Er-š' nien mu-tu č' kuaj sien-čuang	<i>Podivné jevy spatřené za 20 let</i> ; autor Wu Jianren; příklad „odhalujícího“ románu.
刘鹗	劉鶚	Liú È	Liou E	Liu E (1857-1909), všestranně orientovaný vzdělanec (hydrologie, muzikologie, matematika, jako jeden z prvních se věnoval napsům <i>jiaguwen</i> apod.), autor románu <i>Putování starého chromce</i> , který publikoval v <i>Deníku Tianjin</i> .
老残游记	老殘游記	Lǎocán yóujì	Lao-cchan jou-t'i	román <i>Putování starého chromce</i> ; autor Liu E; příklad „odhalujícího“ románu

写清小说	寫情小說	xiě qíng xiǎoshuō	sie-čching siao-šuo	sentimentální román; význačný žánr populární literatury
鸳鸯蝴蝶派	鴛鴦蝴蝶派	Yuānyāng húdié pài	Jüan-jang chu-tie pchaj	(škola) mandarínských kachniček a motýlů; alternativní (pejorativní) název pro sentimentální román
徐枕亚	徐枕亞	Xú Zhěnyà	Sü Čen-ja	Xu Zhenya (1889-1937); významný představitel populární literatury „mandarínských kachniček a motýlů“
玉梨魂	玉梨魂	Yù lí hún	Jü li chun	<i>Duch jadeitové hrušky</i> ; autor Xu Zhengya; příklad sentimentálního románu; inspirace: <i>Dáma s kaméliemi</i> a <i>Romeo a Júlíe</i>

Hnutí za novou kulturu / Májové hnutí

Jednoduché znaky	Tradiční znaky	Pīnyīn	Český přepis	
新文化运动	新文化運動	Xīn wénhuà yùndòng	Sin wen-chua jün-tung	Hnutí za novou kulturu (1915-1920)
五四运动	五四運動	Wūsì yùndòng	Wu-s' jün-tung	Májové hnutí (1919)
胡适	胡適	Hú Shì	Chu Š'	Hu Shi (1891-1962); čínský filozof, spisovatel a diplomat; otec Hnutí za novou kulturu a propagátor jazyka literatury, který by byl blízký jazyku hovorovému.
尝试	嘗試	Chángshì	Čchang-š'	<i>Pokusy</i> (1917); autor: Hu Shi; sbírka nových básní / nové poezie (xinshi)
鲁迅	魯迅	Lǔ Xùn	Lu Sün	Lu Xun (1881-1936); otec moderní čínské literatury: autor první moderní povídky, vůdčí postava literární scény až do 30.let
狂人日记	狂人日記	Kuáng rén rìjì	Kchuang-žen ž'-t'i	„Deník blázna“ (1918); podle tradičního, dnes již překonaného výkladu vzniku moderní literatury, první moderní čínská povídka
阿 Q 正传	阿 Q 正傳	Ā Q zhèngzhuàn	AQ čeng-čuan	„Pravdivý příběh AQ“ (1921); známá povídka od

				Lu Xuna, literární ztvárnění „čínské národní povahy“
呐喊	呐喊	Nàhǎn	Na-chan	<i>Vřava</i> (1923), první sbírka povídek od Lu Xuna